

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/274/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115207343
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8115207343.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Gr?sslingovej č. 4, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 8.6.2015 č. k. 9C 144/2015-32 a uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 11.8.2015 č.k. 9C 144/2015-44 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Potvrďuje uznesenie.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol žalovanému náhradu trov konania nepriznal a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom prvostupňového súdu pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej vo veci Okresného súdu Humenné pod sp. zn. 12Er 420/2011.

Súd prvého stupňa zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie žalobcu ako oprávneného proti povinnému Q. O. bola Okresnému súdu Humenné doručená 8.6.2011 a to ma základe exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s., sp. zn. SR 15487/10. Dňa 17.6.2011 Okresný súd Humenné zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Uviedol, že:

„Vo vyššie uvedenej exekučnej veci exekučný súd nebol viazaný zákonnou pätnásťdňovou lehotou na rozhodnutie o podanej žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a súčasne obdobie do rozhodnutia exekučného súdu bolo potrebné na preskúmanie formálnej a materiálnej vykonateľnosti navrhovateľom predloženého exekučného titulu; súd podotýka, že vzhľadom na množstvo exekučných konaní, ktoré navrhovateľ iniciuje pred okresným súdom, je ústavne akceptovateľná aj relatívne dlhšia lehota nevyhnutne potrebná na vykonanie tejto činnosti (pozri

napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.US/606/2012 zo dňa 14.12.2012 alebo sp. zn. II.ÚS/245/2013 zo dňa 25.04.2013).

Súdna prax sa ustálila na závere, že lehota pätnásť dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/605/2012 zo dňa 14.12.2012 -Nemožno spochybníť, že okresný súd v danej veci nerozhodol v lehote ustanovenej Exekučným poriadkom, tak ako na to poukazuje sťažovateľka. Okresný súd však nebol touto lehotou viazaný. V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku lehota 15 dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o vykonanie exekúcie.).

Exekučný poriadok rozhodcovský rozsudok za exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d/ označuje iba od 01. 06. 2011, napriek tomu treba rozhodcovský rozsudok za exekučný titul považovať podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku aj pred účinnosťou novely Exekučného poriadku uskutočnenej zákonom č. 102/2011 Z. z. z dôvodu, že vloženie slov „rozhodcovských súdov a“ do § 41 ods. 2 písm. d/ sa podľa dôvodovej správy k tejto novele odstraňuje len rozporný výklad § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, či pod vykonateľnými rozhodnutiami rozhodcovských komisií azmierov nimi schválených sa rozumejú aj rozhodcovské rozsudky. Exekučný poriadok ustanovuje v § 44 ods. 2 procesnú lehotu 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v prípade, že exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach vyslovil názor, že táto lehota neplatí v prípade negatívneho rozhodnutia exekučného súdu o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a že uvedené platilo aj pred 01. 06. 2010 [(do účinnosti zákona č. 144/2010 Z. z., ktorým sa menil Exekučný poriadok) napr. II. ÚS 245/2013-17, II. ÚS 112/2013-17].

Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vymoženie pohľadávky oprávneného (žalobcu) konal v posudzovanej veci priebežne bez zbytočných prieťahov a k nesprávnemu úradnému postupu vo forme zbytočných prieťahov nedošlo, čím nie je splnený základný predpoklad pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Keďže súd nemal za preukázaný základ nároku, nebolo potrebné sa zvlášť zaoberať žalobcom predloženým znaleckým posudkom, ktorý mal preukazovať výšku škody a ktorého vecná stránka bola podrobená oprávnenej kritike Krajského súdu v Prešove (napr. 21 Co/258/2014), s ktorou sa procesný súd stotožňuje a na ňu v podrobnostiach odkazuje.

Pokiaľ ide o žiadosť žalobcu o prerušenie konania podanú elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu a bez jej doplnenia v písomnej forme, o tejto súd nerozhodoval poukazujúc na argumentáciu NS SR vo veci sp. zn. 1 Nc/33/2012.

Vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, zák. č. 514/2003 Z.z., § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 až 3 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a výrok o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prejednanie. Ako dôvod uviedol, že v merite veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Stav právnej neistoty existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Musí aplikovať platné právo a

akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardnej ochrany základných práv v Európe a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Okrem toho, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na to, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podrobne upravujúceho podmienky, z ktorých možno vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu nie je možná, s touto je potrebné súhlasiť. Išlo by totiž o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. bolo do tohto právneho predpisu zavedené až zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013, a preto je priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy vzniknuté od 1.1.2013. Súd prvého stupňa však nepoužil znenie ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinné od 1.1.2013, preto je táto odvolacia námietka nedôvodná.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní 15 - dňovej zákonnej lehoty stanovenej ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 9 ods. 1 upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, za ktorý považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. V preskúmvanej veci k udeleniu poverenia došlo s omeškaním 13 dní.

Odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II.ÚS 520/2012-39 z 10. 7. 2013. Ústavný súd Slovenskej republiky konštantne judikuje, že zaťaženosť súdov, nadmerné množstvo vecí, v ktorých musí zabezpečiť súdne konanie, nie je dôvodom, ktorý by zbavoval súd, resp. štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v konaní. Prieťahy by mohli byť takto ospravedlniteľné len na krátky čas a len v tom prípade, že by sa prijali adekvátne opatrenia na riešenie situácie. „Ústavný súd Slovenskej republiky však konštatuje, že danú judikatúru vytvoril po vzore Európskeho súdu pre ľudské práva na ochranu práva na konanie bez zbytočných prieťahov v takpovediac nehromadných veciach. Nešlo teda o situácie, keď jeden navrhovateľ stovkami či tisíckami podaní prispel k zaťaženosti súdu a týmto k dlhšej dobe rozhodovania aj sám. Už spomenutá doktrína absencie možnosti liberalizácie z dôvodu zaťaženia aj naďalej plne platí, avšak v prípadoch relevantne odlišných od prerokúvanej veci... V prípadoch obdobných prerokúvanej veci sa táto doktrína modifikuje do podoby reflektovanej v tomto rozhodnutí. Pre súčasný prípad a prípady obdobné, kde ako už ústavný súd uviedol, jediná

sťažovateľka iniciovala konanie v stovkách typovo obdobných veciach, je nevyhnutné vziať daný fakt do úvahy, a to smerom ku kritériám posudzovania prieťahov a v záujme ochrany práv a slobôd iných. In concreto tak Ústavný súd Slovenskej republiky túto skutočnosť musel zohľadniť pri posudzovaní kritéria faktickej zložitosti veci (referenčným vzhladom na špecifická prípadov nie je jedna vec sťažovateľky, ale jej typovo rovnaké veci pred konkrétnym súdom), o ktorých súd koná a kritéria správania sťažovateľky ako účastníčky konania. Povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa s veľkým množstvom podaní sťažovateľky ipso facto zvyšuje faktickú zložitosť veci z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania sťažovateľky. V takýchto prípadoch je možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania predmetných konaní. Ústavný súd Slovenskej republiky konštatuje, že povinnosť okresného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi sťažovateľky sa tak nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou tohto súdu poskytnúť súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorí sa pred dotknutým súdom uchádzajú o súdnu ochranu. Obdobný právny názor už Ústavný súd Slovenskej republiky v minulosti prezentoval napríklad v rozhodnutí sp. zn. II.ÚS 64/97, keď pri hodnotení porušenia práva na konanie bez zbytočných prieťahov poukázal na to, že „...v rovnakom čase na identickom súde sa právo na konanie bez zbytočných prieťahov zabezpečuje mnohým osobám, ktoré sa v početných konaniach obrátili na súd s požiadavkou na odstránenie svojej právnej neistoty.“

Relevantnými sú i závery Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, kde okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Rozhodnou, v súvislosti s posúdením nesprávneho úradného postupu z hľadiska zbytočných prieťahov exekučného súdu, je v predmetnej veci všeobecne známa skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach, ktoré boli determinované zákonnými lehotami a zvyšovala sa tak faktická zložitosť veci.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovanej vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z. z. daná nie je.

Žiadne skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť správnosť uvedeného záveru a právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa a neodôvodňujú iné rozhodnutie o uplatnenom nároku. Za tohto stavu sa odvolací súd v súlade s vyššie uvedeným stotožňuje so skutkovou a právnou argumentáciou prvostupňového súdu. Postupom prvostupňového súdu sa žalobcovi tiež neodňala možnosť konať pred súdom.

Vo vzťahu k odvolanie voči uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku odvolací súd poukazuje na to, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lége podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „poplatkového zákona“), oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákona, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ poplatkového zákona (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúceho sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca poplatkového zákona v súvislosti s účinnosťou novely poplatkového zákona č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu poplatkového zákona s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta poplatkového zákona, položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (porovnaj tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co 530/2013-97 zo dňa 30.4.2014).

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok a uznesenie ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.